

Kvartalsrapport nr 2 2013

Forsknings-, innovations- och utbildningspolitik

Omvärldsrapport på uppdrag av Näringsdepartementet

Dnr: 2013/125

Förord

Tillväxtanalys fick i januari 2011 ett stående uppdrag från Näringsdepartementet att kvartalsvis leverera korta omvärldsrapporter där händelser, trender och utvecklingsmönster på och i strategiska marknader och länder lyfts fram i översiktlig form inom följande områden:

- Energi och hållbar utveckling
- Infrastruktur och transporter
- Innovation och näringslivsutveckling
- IKT
- Livsvetenskaper och sjuk/hälsovård
- Forsknings- innovations- och utbildningspolitik

Underlaget är framtaget av Tillväxtanalys kontor i USA, Kina, Indien, Japan, Brasilien, och Stockholm.

Varje område finns som egen rapport, och sen finns det även en sammansatt rapport sorterad geografiskt. Båda varianterna finns att ladda ner på www.tillvaxtanalys.se/globalutblick. Tveka inte att kontakta oss om ni har eventuella frågor eller önskar ytterligare information kring någon specifik artikel.

Stockholm 2013-06-20

Enrico Deiaco, Avdelningschef Innovation och globala mötesplatser

Innehåll

Hänt i världen	1
Forsknings- och innovationspolitik.....	1
Utbildningspolitik	2
USA	3
Federal forskningsfinansiering för budgetåret 2013 klar.....	3
Ökade krav på nytta i USAs forskningsfinansiering?.....	3
Avsiktsförklaring om transatlantiskt maritimt forskningssamarbete	4
Kanada	6
Omfokusering av Kanadas National Research Council.....	6
Kina	7
Kina har nått gammal målsättning om fyra procent till utbildning.....	7
Kampanjer för att avråda bristen på "talang" i Kinas centrala och västliga delar	7
Social innovation - Icke-statliga organisationer allt viktigare för det kinesiska miljöskyddet	8
Indien	10
Försök att internationalisera högre utbildning.....	10
Utbudet av distansutbildningar av typen MOOC i Indien	11
Japan	13
Japans tillväxtstrategi presenterad	13
Stärkt ställning för regeringens råd som ska driva tillväxt genom innovation?.....	13
Syd Korea	16
Introduktion av det nya superdepartementet: Ministry of Science, ICT and Future Planning (MSIP) ..	16
Nya regeringen utökar systemet med praktiska utbildningar i form av "meister schools"	17
Ändringar i migrationspolitiken att vänta för att attrahera och behålla internationella experter	18
Brasilien	19
På väg mot en ny nationell utbildningsplan	19
Ett snabbt ökande intresse för MOOCs	19
EU	21
Workshop om social innovation	21
Frankrike	22
Ny forsknings- och utbildningsproposition	22

Hänt i världen

Ansvarig för hänt i världen är Martin Wikström vid Tillväxtanalys i Stockholm. Tveka inte att kontakta oss om ni har eventuella frågor eller önskar ytterligare information kring någon specifik artikel.

Trenden med ökade politiska krav på direkt samhällsnytta från offentliga forskningsinvesteringar ses i flera länder samtidigt som andra poängterar betydelsen av långsiktig grundforskning för samhällsutvecklingen. I USA pågår en dragkamp där presidenten poängterar vikten av den långsiktiga forskningen. Vi noterar att det teknikdrivna Sydkorea ökar satsningarna på grundforskning. Kompetensförsörjning är av stor vikt för samtliga studerade länder och nya metoder, inklusive Massive Open Online Courses (MOOCs), och internationellt samarbete är i fokus.

Forsknings- och innovationspolitik

Till slut lyckades den **amerikanska** kongressen fastställa forskningsbudgeten för budgetåret 2013, som dock slutar den 30 september. Till följd av sequestration drabbas bland annat de federala forskningsfinansiärerna av budgetnedskärningar. National Institutes of Health's (NIH) budget reduceras med 11 miljarder SEK medan National Science Foundation (NSF) drabbas något mindre hårt. Samtidigt som budgetnedskärningarna genomförs föreslår presidenten en ny satsning på avancerad nervsystems forskning med start 2014.

Ökade krav på direkt samhällsnytta e från grundforskningsinvesteringar hörs från kongressen vilket kan illustreras av att NSF under resten av FY 2013 inte får investera i statsvetenskaplig forskning om inte samhällsnyttan tydligt kan illustreras. President Obama anser det emellertid orimligt att kräva direkt identifierbar avkastning från densamma.

I **Kanada** sker förändringar i riktning mot att i högre grad stödja produktutveckling och tillämpad forskning i samverkan med näringslivet. National Research Council (NRC) ska i högre grad rikta in sig mot ekonomisk nytta. I **Japan** presenteras en ny tillväxtstrategi i dagarna. Strategin berör bland annat ett ökat fokus på utländska och inhemska investeringar i landet, sysselsättning, reformer av marknadsstrukturer och en högre ambitionsnivå på internationalisering av forsknings- och innovationssystemet. Regeringens vetenskapliga och teknologiska råd som ska formulera en ny strategi för vetenskap, teknologi och innovation har fått stärkt ställning. Initiativen ger intryck av att vara präglade av noggrann planering och ett strategiskt tänkesätt.

Efter maktskiftet i **Sydkorea** har det nya superdepartementet Ministry for Science, ICT and Future Planning bildats. Departementet är en del av begreppet "en kreativ ekonomi" till stor del grundad på samverkan mellan vetenskap, teknik och industri. Vidare finns signaler på att landet kommer öka ansträngningarna på att attrahera högt kvalificerade personal, reformera sin forskningsfinansieringsstruktur och öka grundforsknings-satsningarna.

I **Frankrike** har en ny forsknings- och utbildningsproposition antagits där fokus bland annat ligger på att stärka forskningen, förenkla forsknings- och utbildningssystemet och att harmonisera bättre med Horizon 2020. Myndigheten AERES som ansvarar för utvärdering av högre utbildning och forskning har kritiserats hårt och föreslås ersättas.

Slutligen kan konstateras att frågor runt sociala innovationer blivit mer aktuella i ett antal länder.

Utbildningspolitik

Frågor runt utbildningspolitik och kompetensförsörjning står högt på agendan i många länder och är ofta kopplade till forsknings- och innovationspolitik. **Kina** använder nu 4 procent av de offentliga investeringarna till utbildning och fokuserar bland annat på kvalitet och tillgång. Inte minst behöver utbildningsnivån och tillgången till kompetens höjas i stora delar av centrala och västra Kina. Detta är inte minst viktigt då utbildning med all sannolikt är ännu viktigare på den kinesiska arbetsmarknaden än på den svenska.

I **Indien** finns en strävan efter en ökad internationalisering av högre utbildning och flera lagförslag om att möjliggöra för utländska utbildningsanordnare att etablera sig i landet föreligger. Förslagen är dock till viss del kontroversiella och en del bedömare kritiserar de kommersiella inslagen. Andra pekar på behovet av bättre tillgång till utbildning och att landet behöver en större andel personer med högre utbildning. Ett allvarligt problem i det sammanhanget är bristen på behöriga lärare.

Kopplat till ovanstående ökar satsningar på distansutbildningar, inklusive s.k. Massive Open Online Courses (MOOCs), i **Indien** vilket skulle kunna innebära att utbildning blir mer tillgänglig såväl geografiskt som kostnadsmässigt. Även i **Brasilien** är intresset för MOOCs stort och flera myndigheter inklusive forskningsfinansiären CAPES är involverade.

Slutligen kan noteras att man i det utbildningsmedvetna **Sydkorea** satsar på lärlingsutbildningar inspirerade av Tyskland för att stärka kompetensförsörjningen på mellannivå.

USA

Federal forskningsfinansiering för budgetåret 2013 klar

Den slutliga utgiftsplanen för innevarande år är äntligen godkänd av kongressen. Sequesterlagstiftningen – som medför nedskärningar om ca 2.3% – är formulerad så att även om det finns visst tolkningsutrymme så ska nedskärningarna huvudsakligen ske enligt osthylvetsprincipen, Myndigheterna har alltså begränsat utrymme att själva välja och prioritera vilka budgetposter som ska reduceras, utan de behöver skära ner alla utgifter ungefär lika mycket.

Välfärdsprogrammen Social Security, Medicare, Medicaid är i princip undantagna från nedskärningarna, som endast berör diskretionära poster. Detta undantar cirka två tredjedelar av de federala utgifterna från nedskärningarna, så de reella nedskärningarna på kvarstående områden blir därför inte 2,3 % utan snarare 5 % för 2013, och i vissa fall mer. Försvarsutgifterna minskar med upp till 7,8 %. Uppgifter från Office of Management and Budget indikerar att den federala FoU-finansieringen kommer att reduceras med runt 5 % för 2013.

National Institutes of Health (NIH) budget för innevarande år minskar med 11 miljarder SEK (5,5 %) till knappt 200 miljarder SEK och antalet anslag minskar från de planerade 34902 till 33545. Nedskärningarna kan även innebära att icke-amerikanska (inklusive svenska) ansökande kan få det svårare med att få finansiering från federala forskningsfinansierare.

National Science Foundation (NSF) drabbas inte lika hårt av den förväntade budgetnedskärningen på fem procent, utan får en nedskärning på 2,9 procent. Detta motsvarar en minskning från drygt 45 miljarder till 44 miljarder SEK. Konskvensen blir att NSF inte, som tidigare planerat, behöver dra tillbaka 1000 forskningsanslag men det blir ändå mindre stöd för de prioriterade områdena early-career scientists, doktorander och postdocs.

Inför budgetåret 2014 har president Obama uppmanat kongressen att bland annat satsa 650 miljoner SEK på det så kallade Brain Research through Advancing Innovative Neurotechnologies (BRAIN) Initiative, vilket Obama nämnde redan i sitt ”State of the union”-tal tidigare i år. BRAIN initiative syftar till att utveckla ny teknik som kan kartlägga hjärnans minsta beståndsdelar och därmed bidra till bättre behandlingsmetoder av sjukdomar som Alzheimers, Autism och Stroke. Beviljas anslaget vill president Obama att pengarna delas mellan National Institutes of Health (NIH), Defense Advanced Research Project Agency (DARPA) och National Science Foundation (NSF) samt att privata aktörer ansluter sig till forskningssamarbetet. Obama föreslår också medel till att finansiera tillämpad forskning och produktutveckling inom ’avancerad tillverkningsindustri’ för budgetåret 2014.

Ökade krav på nytta i USAs forskningsfinansiering?

I samband med budgetförhandlingarna har medlemmar i USAs Representanthus lämnat flera förslag som innebär att USAs offentligfinansierade forskning bör vara till mer direkt nytta för nationen. Hittills har det beslutats att forskning inom statsvetenskap inte längre ska finansieras av National Science Foundation, NSF under de återstående månaderna av budgetåret 2013, med mindre än att NSF kan belägga att forskningsprojekten ifråga gynnar

antingen USA:s säkerhetspolitiska ställning eller USA:s tillväxt och ekonomi. I dag fördelar NSF ungefär 65 miljoner SEK till forskning inom statsvetenskap.

Beslutet om striktare nyttokrav på finansieringen av statsvetenskaplig forskning bör ses som en del av en större förhandling kring hur budgetnedskärningar inom flertalet amerikanska myndigheter, inklusive NSF, ska fördelas. Enskilda kongressledamöter har nu också lämnat förslag om att nyttoprinciperna bör tillämpas mer generellt, det vill säga motsvarande nyttokrav bör tillämpas inom alla vetenskapliga discipliner och inom alla USAs forskningsfinansierande myndigheter. NSF:s kriterier för urvalet av vilka forskningsprojekt myndigheten ska finansiera har genom åren varit 'highest intellectual merit' samt 'broader impact' (d.v.s. konsekvenser och genomslag för samhället i stort). Det senare kriteriet – broader impact – har inte varit tydligt definierat, så förslaget kan ses som försök att närmare definiera dess innebörd som kriterium för forskningsfinansiering. Ovanstående beslut och förslag om ökade nyttokrav har dock mött kritik från andra politiker. I ett tal till vid National Academy of Sciences årsmöte framhöll president Obama att samhällsvetenskap är vetenskaplig forskning likvärdig med bl.a. naturvetenskaplig forskning och att offentliga investeringar är nödvändiga för att finansiera grundforskning. Obama framhöll vikten av att skydda grundforskningens ställning samt att forskningsfinansiering bör baseras på peer review-processer. Presidenten uttalade att investeringar i teknisk utveckling är helt avgörande för USAs framtida välfärd och varnade för att de budgetnedskärningar som följer av Sequestration kan leda till att framstegen inom forskningen avstannar.

Den mest explicita kritiken mot beslutet presenterades dock av presidentens vetenskapliga rådgivare John Holdren vid American Association for the Advancement of Science (AAAS) årliga policykonferens. Holdren argumenterade bland annat att politiker och kongressledamöter generellt sett inte har rätt kompetens för att utvärdera eller kritisera förslag om enskilda forskningsprojekt. Vidare argumenterade Holdren att det är ett orimligt krav att alla offentligfinansierade forskningsprojekt ska ha en tydligt identifierbar nytta. Denna princip skulle underminera den offentliga finansieringen av grundforskningen. Samtidigt är det kanske just inom grundforskning som offentlig finansiering kan behövas mest, eftersom privata aktörer kan vara mindre benägna att investera i forskning där det inte går att bedöma vilka forskningsresultat som kan framkomma och därför vilken avkastning de får på sina investeringar. Givet Holdrens kritik och uttalandena i Obamas tal verkar det osannolikt att Obama förlänger eller utökar beslutet. Samtidigt bör det framhållas att forskningsfinansieringen endast är en detalj i de större budgetöverenskommelser som kommer behöva slutas för att hantera budgetunderskottet. Det går således inte att utesluta att en framtida budgetöverenskommelse kan inkludera krav på ökad nytta i forskningsfinansieringen och minskat utrymme för grundforskningen.

Avsiktsförklaring om transatlantiskt maritimt forskningssamarbete

Den 23-24 maj 2013 möttes högnivårepresentanter för EU och USA samt Kanada för att diskutera transatlantiskt maritimt samarbete. Som ett resultat av konferensen undertecknades en avsiktsöverenskommelse.

Avsiktsöverenskommelsen framhåller att USA, Kanada och EU avser samarbeta kring transatlantiska forskningsfrågor. Vision bakom dokumentet är att bidra till att säkra en ocean som är hälsosam, säker, produktiv och motståndskraftig. För att uppnå detta föreslås

parterna samarbeta kring övervakning och observationer av oceanen. Samarbetsaktiviteter kan inkludera förbättrad delning av data, ökad interoperabilitet, och samordning av forskningsinfrastrukturer och kartläggning av havsbotten etc. Detta förväntas ge bättre bedömningar och förutsägelser av ekosystemet.

Samarbetet ska bygga vidare på redan existerande bilaterala former för forskningssamarbete mellan USA och Kanada samt EU. Inom ramen för samarbetet hoppas man kunna enas om gemensamma prioriteringar samt åtgärder som kan genomföras gemensamt. Samarbetet förväntas kunna omfatta EU kommissionen, enskilda Europeiska medlemsstater och privata företag och enskilda forskare.

Kanada

Omfokusering av Kanadas National Research Council

Den 7 maj 2013 annonserade Kanadas forskningsminister, Gary Goodyear, att Kanadensiska National Research Council (NRC) ska omfokusera sin verksamhet mot att tydligare understödja produktutveckling och tillämpad forskning i samverkan med Kanadas näringsliv.

Goodyear argumenterar att de enskilda instituten inom NRC börjat agera alltmer disparat, utan tydlig gemensam målsättning och utan att vara responsivt till det Kanadensiska näringslivets behov. Enligt Goodyear ska NRC fortsättningsvis fokusera tydligt på att understödja Kanadas företag i deras tillämpade forskning och produktutveckling. Visserligen har grundforskning och utvinning av ny kunskap ett värde enligt Goodyear, men forskning behöver enligt honom även bidra till ekonomisk tillväxt och sociala förbättringar. NRCs omställning baseras delvis på observationer från den så kallade Jenkins-kommissionen, som bland annat observerade att Kanada inte har något forskningsråd som omhändertar det Kanadensiska näringslivets behov. Enligt Goodyear har näringslivet underinvesterat i forskning, och bland annat därför behöver det ökat stöd från ett omfokuserat NRC.

I samband med omställningen kommer NRC enligt Goodyear att tillföras ca 121 miljoner kanadensiska dollar, (ca 745 miljoner sek), över ett tvåårsperspektiv. Med sitt nya fokus framstår det som om NRC inte i första hand kommer att fungera som ett konkurrensutsättande forskningsfinansierande forskningsråd, utan snarare agera som ett forskningsutförande forskningsinstitut med särskilt uppdrag att facilitera företags forsknings- och produktutvecklingsinsatser. Grundforskning ska enligt Goodyear i första hand skötas av universiteten. Inom ramen för NRCs aktiviteter ligger till exempel att ge konsultstöd till företag, förse näringslivet med forskningsinfrastrukturer – såsom laboratorier – där de kan vidareutveckla sin forskning, fungera som en brygga mellan universitetsforskning och företagsforskning, och höja kompetensen hos den kanadensiska arbetskraften.

Kina

Kina har nått gammal målsättning om fyra procent till utbildning

Enligt officiella siffror, publicerade i maj av Kinas finansministerium, gick 357 miljarder USD (ca 2500 miljarder SEK) av de offentliga utgifterna till utbildningsområdet år 2012. Detta motsvarade fyra procent av de samlade offentliga utgifterna. Att nå fyra procent till utbildningssektorn har varit en målsättning som den kinesiska regeringen haft sedan 1993 och som nu slutligen uppnåddes år 2012.

Finansministeriet meddelade vidare att något mindre än 20 procent av de samlade utbildningsmedlen kom från centralregeringens budget, medan resterande del kom från de lokala budgetarna. Summan från centralregeringen ska ändå motsvara en ökning med 15 procent jämfört med året innan.

En annan viktig målsättning i den nationella utbildningsplanen från 2010 var att öka kvalitet och tillgänglighet till utbildning för befolkningen. Eller som regeringen uttryckte det när planen presenterades: att skapa ökad rättvisa i utbildningssystemet! Just tillgång, eller snarare bristande sådan, till utbildning av god kvalitet upplevs av många kineser som den största strukturella orättvisan i dagens kinesiska samhälle där förutom landsbygdens befolkning även den migrerande arbetskraften till städerna är missgynnade. Det kan påpekas i sammanhanget att i Kina har utbildningsbakgrund generellt betydligt större inverkan på den enskildes arbetsmarknadsvärde än i exempelvis Sverige. Av centralmaktens bidrag till utbildningsområdet 2012 öronmärktes därför nästan 25 procent till att genomdriva den obligatoriska nioåriga skolgången för landsbygdens befolkning. (Vilket enligt Finansministeriet bl.a. ledde till att 120 miljoner elever på landsbygden fick gratis skolböcker). Dessutom fick 13 miljoner elever från landsbygden möjlighet att gå på internatskolor. I samma anda har man också delat ut stipendium till över 5,5 miljoner elever för högre studier.

En annan målsättning som lades fram i utbildningsplanen för ca tre år sedan var en ökad satsning på yrkesutbildning, vilket under senare år varit en lågt prioriterad del av den kinesiska utbildningssektorn, vilket i sin tur skapat både kvalitetsproblem i undervisningen liksom bristande intresse från studenter – trots att det är sådana yrkesgrupper som kanske har den bästa arbetsmarknaden efter examen. Danmark och Tyskland har uppmärksammat just denna brist och har framskridna planer på att börja exportera yrkeshögskoleutbildningar till Kina.

Kampanjer för att avråda bristen på "talang" i Kinas centrala och västliga delar

Den kinesiska ekonomiska utvecklingen har hittills varit ojämnt fördelad, där landets centrala och i ännu högre grad västliga delar inte alls sett samma gynnsamma utveckling som de östra mer kustnära delarna. Att skapa förutsättningar för en mer balanserad utveckling i hela landet har under längre tid varit en målsättning för regeringen.

En del av ansträngningarna går ut på att höja utbildningsnivån i de centrala och västliga områdena. Ett flertal program med detta syfte har därför nyligen presenterats, och existerande program har utökats. Dessa har något olika infallsvinklar på problematiken. Några syftar till att höja utbildningsnivån på befolkningen i de aktuella områdena, andra

som mål att förbättra kvaliteten på utbildningen medan en tredje grupp av program vill förmå högutbildade att flytta till de utbildningsmässigt svagare områdena.

Några exempel på det förstnämnda, att höja utbildningsnivån, har nämnts i en tidigare artikeln om Kina, där regeringen öronmärkte medel för att försäkra sig om att elever på landsbygd och i utsatta områden får bättre tillgång till utbildning. Ett annat initiativ i samma riktning presenterades nyligen av Kinas utbildningsministerium, där man reserverar 30 000 universitetsplatser för gymnasie studenter från landsbygden. 832 geografiska områden har pekats ut i programmet (kopplat till socio-ekonomiska faktorer).

Ett exempel på hur man försöker höja utbildningskvaliteten i de centrala och västliga delarna är att Utbildningsministeriet och Finansministeriet nyligen, tillsammans med NDRC, presenterade en plan för att stötta universiteten i dessa områden, som har sämre utbildningsresultat jämfört med universiteten i de östliga delarna av landet. Omkring 100 högre utbildningsinstitutioner i de centrala och västliga delarna ska fram till 2015 få dela på en särskild pott på 1,6 miljarder USD (ca 11,5 miljarder SEK). Den enda preciseringen av vad medlen ska användas till är att de ska gå till både lokaler och fakultet. Att även lokaler nämns i sammanhanget är en indikation på att dessa många gånger är i undermåligt skick.

Sedan 1999 finns ett program med benämningen ”Doctors Service Group”, vilket är ett exempel på hur Kina försöker förmå ”talang” att flytta till de centrala och västliga delarna av landet. Programmet startades ursprungligen av kommunistpartiets centralkommittés ”talent work-coordination office” och kommunistpartiets ungdomsorganisation. Syftet är att förmå disputerade att flytta till de mindre utvecklade områdena och där, genom sin kompetens, bistå provinserna. Under de 13 tidigare åren har sammanlagt över 1 600 doktorer sänts ut genom programmet. Detta har dock uppfattats som långt från tillräckligt och ansvariga pekar på en stundande utökning. I år kommer man särskilt att fokusera på personer med bakgrund inom bioteknik, energi, jordbruksteknik, samt hälsa och turism – vilka uppfattas som några nyckelsektorer för den fortsatta utvecklingen. Dessutom vill man inom programmet para ihop enskilda västliga provinser med enskilda östliga, där den östliga får ett ansvar för att bistå den västliga med ”talanger”. Det förs även samtal inom Utbildningsministeriet om att i framtiden skapa samarbeten mellan icke-kinesiska universitet och prestigefyllda kinesiska universitet i de östra delarna, och även inkludera universitet från de centrala eller västliga delarna av landet.

Ett problem med de kinesiska ansträngningarna är att endast ett fåtal högutbildade vill bo i de centrala eller västliga delarna av landet (med undantag för vissa storstäder). Det är svårt att övertyga personer att flytta dit och personer som kommer från området och skaffar sig utbildning efter examen flyttar ofta därifrån. En av många anledningar till detta är att grund- och gymnasieskolorna i dessa områden ofta uppfattas hålla låg kvalitet – vilket väsentligt förvärrar utbildningskarriären för barnen.

Social innovation - Ickestatliga organisationer allt viktigare för det kinesiska miljöskyddet

Ickestatliga organisationer spelar en allt viktigare roll i det kinesiska miljöskyddet. När staten inte klarar av sin uppgift att värna miljön förlitar sig invånarna på att andra krafter kan bevaka och reagera på överträdelser. Att kinesiska myndigheter inte klarar av att fullgöra sin uppgift blev inte minst tydligt när information om förorenat grundvatten dök upp på mikroblogger på Weibo i mitten av februari. Företag i Shandong anklagades för att använda högtryckspumpar för att pumpa ner spillvatten i grundvattenfickor under jord,

vilket spred föroreningar som i sin tur påverkade dricksvattnet i området. Denna händelse är långtifrån ensam i sitt slag, och uppmärksamheten ledde snabbt till en större nationell diskussion med kritik mot Kinas motsvarighet till Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket försvarade sig mot kritiken, men faktum kvarstår – myndigheten är en av landets svagaste med små befogenheter och, om ryktena om korruption stämmer, svag förmåga att få välbärgade affärsmän med goda kontakter att följa lagar och regler. Sedan 1980-talet har regeringen, inte minst på lokal nivå, sett ekonomisk tillväxt som det primära målet, ofta utan någon tanke på konsekvenserna för miljön.

I ett samhälle där invånare upplever en ovilja att från centralt håll bekämpa luftföroreningar och där lokala myndigheter ignorerar miljölagstiftning för att nå ekonomiska mål, finns ett stort behov av frivilligorganisationer som kan fylla den roll som staten annars fyller. Idag i Kina växer många icke-statliga organisationer fram som verkar för statlig transparens, väcker grupptalan och uppmuntrar privatpersoner att engagera sig. Feng Yongfeng, grundare av organisationen Nature University, menar att om föroreningsdata skulle rapporteras öppnare blir det lättare för allmänheten att ställa ansvarig myndighet till svars, och det blir svårare för företag att mörka situationen. Samtidigt visar tidigare skandaler att Naturvårdsverket har en lång väg att gå mot öppenhet. I detta har icke-statliga organisationer en växande roll i att bevaka allmänhetens intresse.

Indien

Försök att internationalisera högre utbildning

Som nämnts i tidigare kvartalsrapportering strävar Indien efter en ökad internationalisering av högre utbildning. Samtidigt som flera lagförslag som skulle möjliggöra för utländska universitet att etablera verksamhet i landet väntar på godkännande från parlamentet har regeringen planer på att införa internationella inträdesprov till landets universitet. Enskilda lärosäten rapporteras söka internationell ackreditering för att på så vis kunna styrka kvaliteten på den utbildning som bedrivs och därmed öka sina möjligheter att locka till sig utländska studenter.

År 2010 lanserade regeringen den s.k. Foreign Educational Institutions (Regulation of Entry and Operations) Bill, 2010¹ som syftar till att möjliggöra för utländska lärosäten att etablera campus i Indien. Enligt lagförslaget ska endast utländska lärosäten som tillhandahållit utbildning i minst 20 år tillåtas vara verksamma, och undervisningsformerna måste vara konventionella, d.v.s. distansutbildningar omfattas inte av förslaget. Förespråkarna av reformen hävdar att utländska universitet skulle öka valmöjligheterna i Indien och leda till högre konkurrens bland universiteten, och därmed bättre kvalitet. En annan vinst skulle vara att många av de indier som kanske annars skulle välja att studera utomlands då istället skulle bli kvar i landet. Kritikerna ogillar framför allt tanken på en kommersialisering av högre utbildning och fruktar att det ska leda till orättvisor där somliga inte har möjlighet att betala dyra terminsavgifter. År 2012 presenterades ytterligare ett lagförslag (the Universities for Research and Innovation Bill, 2012²) med syftet att möjliggöra utländska universitetsetableringar, men både den här lagen och 2010 års lagförslag väntar alljämt på parlamentets godkännande.

Regeringen rapporteras nu förbereda ett system för inträdesprov för de utländska studenter som vill studera i Indien. Få detaljer har ännu offentliggjorts men enligt indisk media är tanken att i första hand inrikta sig på att locka studenter från Afrika och områden där det finns en stor indisk diaspora. Indiska universitet som tar emot utländska studenter sägs få rätt att ta ut en studieavgift som är dubbelt så stor som för indier. Idag är antalet utländska studenter i Indien under 10 000 per år.³

Andra faktorer som påverkar utländska studenters vilja att studera i Indien gäller dels de olika typer av examensbevis som utfärdas efter avslutad utbildning, dels att den utbildning som ges också håller en god kvalitet (för en översikt av det allmänna hälsotillståndet vad gäller högre utbildning i Indien se föregående kvartalsrapport).

Indiens IIMs (Indian Institute of Management) hoppas att rätten att utfärda examensbevis för hela program ska göra att fler utländska studenter väljer att studera vid dessa institutioner. Idag har IIMs endast rätt att utfärda s.k. Post-Graduate Diploma in Management (PGDM) men institutionerna hoppas på en ändring framöver. Samtidigt strävar IIMs även efter att bli ackrediterade av internationella organisationer. Dessa

¹<http://www.prsindia.org/uploads/media/Foreign%20Educational%20Institutions%20Regulation/Foreign%20Educational%20Institutions%20Regulation%20of%20Entry%20and%20Operations%20Bill%20%202010.pdf>

²<http://www.prsindia.org/uploads/media/Academic%20Depository%20/National%20academic%20depository%20Bill%202011.pdf>

³<http://www.livemint.com/Politics/lykp2rNI2NOL4COyvV42SO/Govt-plans-global-entrance-exam-for-foreign-students.html>

ackrediteringar skulle fungera som en kvalitetsmärkning och därmed också öka möjligheterna att locka till sig utländska studenter. Regeringen överväger att ge IIMs rätt att utfärda examensbevis för hela program, inte bara diplom, men något slutgiltigt beslut är ännu inte fattat.⁴

När det gäller frågan om ackreditering genomförs den idag av National Assessment and Accreditation Council och National Board of Accreditation, vilka fungerar som självständiga institutioner under University Grants Commission (UGC) respektive All India Council of Technical Education (AICTE). Ackreditering har dock länge varit frivillig och mindre än 20 procent av de 33 000 lärosätena är ackrediterade. UGC rapporteras dock nu ha infört krav på ackreditering för att lärosäten ska kunna få ekonomiskt stöd och AICTE rapporteras förbereda ett liknande system.⁵

Utbudet av distansutbildningar av typen MOOC i Indien

I Indien bedrivs konceptet med Massive Open Online Courses (MOOC) i huvudsak av Indira Gandhi National Open University (IGNOU) men det finns även andra pågående projekt som framöver kan komma att utvecklas till renodlade exempel på MOOC. Detta inkluderar utbildningar förmedlade inom ramen för National Programme on Technology Enhanced Learning (NPTEL).

Enligt Indiens nuvarande femårsplan (2012-2017) var den s.k. Gross Enrolment Rate (GER) inom högre utbildning 2011-12 endast 15,2 procent. Regeringen har som ambition att öka GER till 30 procent vilket enligt beräkningar skulle kosta uppemot USD 200 miljarder (SEK 1300 miljarder). Med ökad användning av distansundervisning skulle staten kunna undvika vissa kostnader för byggandet av nya universitet och utbildningskostnader för nya lärare.

Ett problem inom det indiska utbildningsväsendet är bristen på behöriga lärare. I samband med en parlamentsutfrågning tidigare i år framkom det t.ex. att många av Indiens mest ansedda universitet, de s.k. Indian Institutes of Technology (IIT) och National Institutes of Technology (NIT) uppvisar stora underskott vad gäller antalet undervisande lärare. Underskotten varierar men vid vissa IITs är så många som 40 procent av lärartjänsterna otillsatta. För landets NITs är situationen än värre; där saknar vissa lärosäten över 50 procent av lärarkåren. En ökad användning av informationsteknologi i form av distansundervisning skulle kunna bidra till att avhjälpa dessa problem, och initiativ i form av IGNOU och NPTEL bidrar till att föra utvecklingen i den riktningen.

IGNOU har i uppdrag att genom distansundervisning utbilda 700 000 nya lärare så att de lärarkvoter som tidigare fastställdes av regeringen uppnås. Utbildningen av dessa lärare innebär samtidigt, enligt utbildningsministern, ett bra tillfälle för de 14 delstatliga universitet som bedriver distansutbildningar att utveckla ett starkt samarbete med IGNOU.

IGNOU började redan 1987 erbjuda distansutbildningar. Universitetet sägs idag ha över fyra miljoner studenter, från Indien och utomlands, och erbjuder uppskattningsvis 490 olika utbildningar och även forskarutbildningsprogram. Vid IGNOU finns även flera s.k. center etablerade med syftet att främja systemet med distansutbildningar ytterligare. Centre

⁴ <http://www.indianexpress.com/news/iims-want-foreign-students-with-degrees-and-intl-accreditation/1098871/>

⁵ <http://www.livemint.com/Politics/b5OX6IpjcoFbCzLxm79XEJ/Super-regulator-plan-for-higher-education-may-be-scrapped.html>

for Extension Education; National Centre for Disability Studies och National Centre for Innovation in Distance Education kan nämnas som exempel.⁶

IGNOU's Distance Education Council har till uppgift att främja utvecklingen vad gäller distansutbildningar i landet, ska koordinera verksamheten och fastställa gällande standarder. Rådet ska även ge tekniskt och finansiellt stöd till de lärosäten runt om i landet som erbjuder distansutbildningar.⁷

Ett annat betydelsefullt exempel är National Programme on Technology Enhanced Learning (NPTEL) som år 2003 startade som ett initiativ bestående av sju av landets Indian Institutes of Technology samt Indian Institute of Science (IISc).⁸ NPTEL kom senare att inordnas under det av centralregeringen år 2009 sjösatta National Mission on Education through Information and Communication Technology (NMEICT).⁹

I en första fas utvecklades inom ramen för NPTEL 125 webbaserade kurser inom fem olika ingenjörinriktningar (civilingenjör, datavetenskap, elingenjör, elektroteknik och maskinteknik), fritt tillgängliga via NPTELs hemsida (<http://nptel.iitm.ac.in>). Utöver dessa webkurser utvecklades 136 s.k. videokurser, innehållande föreläsningar, tillgängliga via youtube (<http://www.youtube.com/iit>). Under projektets andra fas, som ännu pågår, rapporteras ytterligare 1000 kurser ha tillkommit.¹⁰

Ambitionen framöver är att utöka kursutbudet till att även omfatta andra ingenjörutbildningar och samtidigt ingå samarbeten med internationella institutioner som tillhandahåller distansutbildningar enligt principen med MOOC. Som exempel nämns samarbeten med MIT OpenCourseWare, Commonwealth of Learning, Open University i Storbritannien och Open Universities Australia.¹¹ Samtidigt samarbetar företrädare för NPTEL med industrin, både när det gäller utformningen av kurser men även i frågor som rör examinationsformer.

I maj månad rapporterades de sju lärosäten som administrerar NPTEL överväga att utfärda certifikat till de studenter som registrerar sig och genomför utbildningarna. Enligt en företrädare för IIT-Delhi är tanken att ett certifikat skulle fungera som incitament för studenter att faktiskt ta del av, och genomföra, de utbildningar som finns tillgängliga. Idag saknas denna typ av incitament. Efter överläggningar mellan de berörda lärosätena väntas ett förslag presenteras för Indiens utbildningsdepartement.¹²

⁶ www.ignou.ac.in/ignou/aboutignou/profile/2

⁷ http://mhrd.gov.in/dec_hindi

⁸ <http://nptel.iitm.ac.in/faq.php> och <http://nptel.iitm.ac.in/about.php>

⁹ För information om NMEICT se <http://pib.nic.in/newsite/erelease.aspx?relid=46323> och <http://pib.nic.in/newsite/erelease.aspx?relid=47165>

¹⁰ http://www.business-standard.com/article/management/iits-iisc-mull-certificates-for-online-courses-113050801044_1.html

¹¹ <http://nptel.iitm.ac.in/faq.php>

¹² http://www.business-standard.com/article/management/iits-iisc-mull-certificates-for-online-courses-113050801044_1.html

Japan

Japans tillväxtstrategi presenterad

Tillväxtstrategin, som ska ackompanjera premiärminister Abes finansiella och ekonomiska åtgärder, genom nödvändiga strukturomvandlingar, presenteras i sin helhet i mitten av juni, men utvalda delar av innehållet har presenterats tidigare. Här följer en kort sammanfattning av huvuddragen i regeringens tillväxtstrategi:

Plan för att återvitalisera japansk industri

- Öka de utländska investeringarna med 10 procent de kommande tre åren och fördubbla den totala mängden utländska direktinvesteringar (FDI) till 2020.
- Öka sysselsättningsgraden för personer mellan 20 och 64 år till 80 procent år 2020, från nuvarande 75 procent.
- Fullfölja den föreslagna elsystemreformen till 2020. Främja återstartande av kärnkraftverk som uppfyller säkerhetskraven enligt Nuclear Regulation Agency.
- Etablera speciella zoner utformade för att attrahera utländska investeringar (med avseende på lag- och skattekrav)
- Se över systemet för personliga garantier (vid företagslån)

Strategisk plan för att skapa nya marknader

- Tillåt online-försäljning av all receptfri medicin som man vet är säker för generellt bruk.
- Formulera upp en grundläggande plan för att öka livslängden för infrastruktur.
- Möjliggör säkra och bekväma transporter för människor och gods genom exempelvis avancerade säkerhetssystem för motorvägar.
- Säkerställ att 80 procent av landets totala jordbruksmark används och minska produktionskostnaden för ris med 40 procent till 2020.
- Sänk kraven för visering av turister från ASEANs medlemsländer snarast.

Internationaliseringsstrategi

- Öka Japans handel med länder där det finns frihandelsavtal så att 70 procent av den totala handeln sker med sådana länder 2018, jämfört med 19 procent idag.

Stärkt ställning för regeringens råd som ska driva tillväxt genom innovation?

Det är tillväxten som är i centrum när nu Abe-administrationen och landets statstjänstemän jobbar med att formulera och konkretisera strategier och planer för hur landets ekonomiska vitaliseras. Vikten av reformer för att verkligen skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt i landet betonas av många bedömare. Många av de områden som nu pekas ut som centrala är dock inte nya utan identifierades redan under den tidigare regeringen. Det är därför viktigt för tjänstemännen som ska komma med konkreta förslag, att lyfta fram det som Abe kan göra till sitt. Abe har i sina uttalanden återkommit till vissa områden som tillväxtmotorer:

- Innovation och internationalisering (export)
- Det åldrande samhället, medicin och hälsa
- Energisäkerhet
- Jordbruk

Det hörs många oroliga eller snarare luttrade röster om att ”allt kommer att gå tillbaks till det vanliga om ett tag”, men kanske är det ändå skillnad den här gången. Enligt en källa har den typen av kommentarer bland byråkraterna tystnat. I samtal kan man istället välja att höra en samstämmighet, en bekräftelse på att tillväxtstrategin är central och att man vill bidra med sin egen delstrategi för att nå det gemensamma målet – en starkare ekonomi och ett hopp om framtiden.

En av de etablerade råd som verkar ha fått en nystart med Abes regering är ”Council for Science and Technology Policy” (CSTP), där Dr. Yoko Harayama är nytillträdd ledare med titeln ”Executive Member”. Hon är kvinna med europeisk utbildning, är öppen och talar obehindrat engelska och därför ovanlig i den japanska maktsfären. Flera vi talat med gör bedömningen att detta ska ses som ett tecken på att CSTP – som har premiärministern själv som högsta ledare – ska få stärkt ställning för att koordinera ministerierna och öka det ”horisontella” inflytandet. Bland annat har nu Dr Harayama föreslagit att CSTP för första gången ska få egen budget för att kunna finansiera sådana tvärorienterade satsningar som inte ett enskilt ministerium kan göra.

Ett uppdrag för CSTP är att formulera en ”Science, Technology & Innovation (STI) Comprehensive Strategy”. En första version presenterades för premiärministern i mitten av maj. Den består av fyra kapitel:

1. **I riktning mot en nation byggd på STI.** Här används ord som ”smart” och ”global”. Livskvalitet och mänsklig utveckling nämns och lyfts fram.
2. **Utmaningar att adresseras av STI.** Förutom ren och kostnadseffektiv energi samt hälsa och livskvalitet ingår också infrastruktur (både virtuell, social och fysisk) samt lokal/regional utveckling. Dessutom ingår åter- och nyuppbyggnad efter trippelkatastrofen i mars 2011.
3. **Utformandet av miljöer som gynnar STI.** Kapitlet handlar om hur förutsättningar för innovation kan förbättras. Vi hör begrepp som ”horisontella miljöer”, något som Abe också talat om för att minska ”silo”-strukturen hos landets styrande institutioner. Man skriver att industrin måste acceptera, köpa och använda nya innovationer, men poängterar också att Japan är ett homogent samhälle som behöver nya influenser och ökad mångfald. Kvinnors ökade deltagande i arbetslivet är något som Abe återkommit till flera gånger under den senaste månaden.
4. **Stärkt ställning för CSTP som ”huvudkontor”.** Som nämndes ovan driver Dr Harayama frågan om att öka CSTPs inflytande. Det behövs inte minst för att personalen ska vara motiverad. Enligt uppgift driver ansvarig minister Hakubun Shimomura frågan om CSTP ställning med stort engagemang.

För att formulera, och senare implementera, STI-strategin måste CSTP förhandla med alla inblandade ministerier. Rådet befinner sig nu i en kritisk fas, och CSTPs ledare är tydlig med att arbetet är bortkastat om det inte ger konkreta resultat i form av handling. Strategin som presenteras i sommar kommer att ha detaljerade planer med tidsatta åtgärder för

implementering. Med en genomarbetad plan hoppas man kunna genomföra det som är sagt, och kommunicera med medborgarna.

Tänkesättet som reflekteras i strategin illustrerar att man i Japan inte vill lämna något åt slumpen utan planerar ”top-down” – även, alltså, när det handlar om åtgärder för att öka innovationskraften. Kanske ett utslag för den riskaversion som är en del av den japanska kulturen.

Sydkorea

Introduktion av det nya superdepartementet: Ministry of Science, ICT and Future Planning (MSIP)

Den 9 april fastslog slutligen Sydkoreas nya "superdepartement", det största av de totalt 17 departementen, sitt officiella engelska namn. Detta föranleder en kommentar om departementets roll och aviserade aktiviteter.

Departementet har blivit flaggskeppet i president Parks strävan efter en mer "kreativ ekonomi" och namnvalet är inte utan kritik. Redan det koreanska namnet (fritt översatt "Departementet för kreation och vetenskap") har kritiserats som förvirrande och med otydlig innebörd. Namnet anspelar på det i valkampanjen viktiga konceptet "creative economy". Det engelska officiella namnet har inte en lika tydlig koppling till kreation eller kreativitet, och introducerar i stället förkortningen ICT. I sydkoreansk policy- och mediareportering har tidigare till största del det kortare IT för "information technology" använts.

Konceptet "den kreativa ekonomin" presenterades som en form av kampanjlöfte av dåvarande presidentkandidaten Park. I sitt installationstal definierade hon senare en kreativ ekonomi som: "convergence of science and technology with industry and the blossoming of creativity in the very borders that were once permeated by barriers. It is about going beyond the rudimentary expansion of existing markets and creating new markets and new jobs by building on the bedrock of convergence."

En tolkning av detta är en ambition att fortsätta IT-industrins konvergens mot andra områden som livsvetenskap och hållbar utveckling för att säkra landets fortsatta ekonomiska tillväxt.

Organisatoriskt innebär detta att tidigare president Lee Myung-baks skapelse, Ministry of Knowledge Economy, nu delvis går upp i nya MSIP men även till mindre del går tillbaka i sin tidigare form, Ministry of Trade, Industry and Energy. MSIP kommer också ta ansvar för forskningspolitik som tidigare låg på Ministry of Science and Education (MEST) som nu renodlas till att ansvara för enbart utbildningspolitik med namnet Ministry of Education. MSIP tar också över ansvaret för en rad myndigheter och statliga företag. Sammantaget ska MSIP ses som kärnan i Sydkoreas tillväxt- industri- och forskningspolitik under de närmaste fem åren.

Teknik-vetenskap, radio och telekommunikation, ekonomisk tillväxt och skapandet av nya arbetstillfällen utgör en samling breda ansvarsområden för MSIP, med ambitiösa mål och stora krav på resultat. Nya "högkvalitativa" arbetstillfällen ska skapas genom att maximera synergieffekter mellan vetenskap, IT och kultur. Departementet väntas delta aktivt i att identifiera landets nya tillväxtmotorer och industrier.

FoU-finansiering kommer vara ett viktigt verktyg för att förverkliga uppsatta mål, och MSIP kommer inom kort publicera huvuddragen för 2014 års "R&D Investment Strategy". Departementet planerar att ta in kommentarer på förslagen och ge förklaringar under en offentlig utfrågning innan sommaren. Planen som den ser ut idag fokuserar särskilt på att premiera FoU-projekt som initierats av små och medelstora företag med potential att skapa sysselsättning. Likaså kommer projekt som försöker använda befintlig teknik men inom nya områden att uppmuntras.

För att förbättra effektiviteten i offentliga FoU-investeringar, har MSIP signalerat reformering av strukturen för statliga forskningsfinansiärer och införandet av en särskild granskning av genomförbarheten av alla nuvarande FoU-projekt med budget över 290 miljoner kronor (50 miljarder KRW). Regeringens FoU-budget för 2014 beräknas uppgå till 100 miljarder kronor (17 triljoner KRW).

Nya regeringen utökar systemet med praktiska utbildningar i form av "meister schools"

Teoretiska utbildningar på universitetsnivå har i Sydkorea varit lika förknippat med högre samhällsstatus och högre livsinkomst, som praktiska utbildningar med låg social rang och låga löner. Sydkoreanska föräldrar är kända för sin konservativa syn på utbildning och de stora summor som de investerar på barnens undervisning. Det ultimata målet är att få sina barn antagna till ett av landets toppuniversitet och det finns tydliga kulturella fördomar mot praktiskt arbete. Idag råder överetablering av högre lärosäten, möjligtvis "överutbildning", och i alla fall samtidigt en relativt hög ungdomsarbetslöshet oavsett utbildning. I en studie gjord av det sydkoreanska utbildningsdepartementet examineras runt 500 000 studenter från högre utbildningar årligen, men endast två tredjedelar av dessa har möjlighet att få ett jobb som motsvarar deras utbildningsnivå.

De praktiska utbildningarna har heller inte hängt med i de krav som ställs i en kunskapsekonomi. De var nödvändiga för uppbygganden av Sydkorea, och slussade ut stora kullar ungdomar från 1960-talet och framåt med tillräckliga tekniska kunskaper för att skapa värde i en humankapitalintensiv tillverkningsindustri. Idag har sådana jobb flyttat utanför landet, och inhemsk industri upplever en dålig passning mellan de praktiska utbildningarna och företagens behov. Vid närmare analys finns det dock stor efterfrågan på en mellannivå av tekniker som de praktiska utbildningarna bättre skulle kunna fylla.

För att tackla denna situation och diversifiera utbildningssystemet tog förra regeringen inspiration från bland annat det tyska lärlingssystemet ("meister schule"). 21 gymnasieskolor i formatet av "meister schools" grundades år 2010, och för närvarande finns det 35 aktiva skolor. Teoretiska och praktiska lektioner varvas och praktik på partnerföretag är en viktig del av utbildningen. Skolorna läroplan och ambitionsnivå har fått ett ordentligt lyft och syftar till att utbilda elever för praktiskt arbete inom en rad branscher som maskinunderhåll, energisektorn, mekatronik och telekommunikation. Läroplanerna ska kunna utvecklas och förbättras löpande baserat på återkommande analys av de utexaminerade elevernas erfarenheter liksom från företagen. Meisterskolorna väljer i stort sin egen inriktning enligt industriella behov och potential. Utbildningen helt subventioneras av staten d.v.s. familjen behöver inte betala studieavgifter. Praktiska klasser som gemensamt utvecklats av skolor och industrin är kärnan i projektet tillsammans med praktisk erfarenhet som förvärvats vid partnerföretag.

Den första årskullen på 3375 elever blev utexaminerad i februari i år och 93 procent av dessa blev anställda direkt. Det är inte enbart inom tillverkningsindustrin dessa elever är efterfrågade. Landets stora banker har öppnat sina dörrar för avklarad yrkesinriktad gymnasieexamen.

I maj släppte det nygamla och mot utbildningsfrågor renodlade utbildningsdepartementet en plan för fortsatt stöd och även expansion av meisterskolor. Planen innehåller stöd för meisterskoleleverna vad gäller möjlighet till utlandsstudier, liksom tillgång till verktyg för ett livslångt lärande genom diverse online-kurser. Lärarkåren på dessa skolor lovas utökat

stöd i form av en särskild utbildning, och för skolornas ledning upprättas en rådgivande panel som består av utbildnings- och branschexperter.

Den förutvarande, och till synes även denna, regerings stöd för och marknadsföring av meisterskolorna måste ses som en viktig framgångsfaktor i sig. Skolorna har ofta tagits upp på presidentnivå och media har rapporterat om deras utformning.

Ändringar i migrationspolitiken att vänta för att attrahera och behålla internationella experter

Signaler från den nya regeringen kopplat till visionen om en ”kreativ ekonomi” tyder på att Sydkorea gradvis kommer ändra sin migrationspolitik för att göra landet mer attraktivt för utländska experter. Ett uppsatt mål är att innan år 2017 ha attraherat 500 personer med ”globala talanger” för att stimulera den inhemska forskningen och näringslivet. Ytterligare detaljer kommer tas fram och presenteras under andra hälften av 2013.

Regeringen meddelade redan under maj några åtgärder i denna riktning – ofta kopplade till redan befintliga instrument för att attrahera utländska investeringar. Som ett exempel på nylanserat finansiellt stöd till utländska mindre företag kommer årligen tio företag, på egen hand eller i samarbete med lokala partners, kunna ansöka om knappt 300 000 kronor (50 miljoner KRW) för verksamhet i landet. Till denna typ av stöd kopplas möjligheten att söka specifika visumtyper med förenklade förfaranden.

En nyhet är intressant nog att även individer som erhållit en kandidat- eller masterexamen inom naturvetenskap från ett sydkoreanskt universitet, eller innehar vissa immateriella rättigheter, kommer att inkluderas som behöriga att söka ”expertvisum”. Därutöver kommer regeringen att underlätta möjligheten att ha dubbla medborgarskap.

Som bakgrundsfakta visar färsk statistik från Prime Minister’s Office att antalet utlänningar i Sydkorea har dubblats de senaste åtta åren och i april uppgår till 1,48 miljoner. Det rör sig dock till stor del av invandrare från fattigare asiatiska länder i närregionen. Kravallerna i Stockholm har använts som exempel på vikten att fokusera mer på invandrares socioekonomiska situation.

Brasilien

På väg mot en ny nationell utbildningsplan

I slutet av maj så togs ytterligare ett steg mot en ny tioårig nationell utbildningsplan, *Plano Nacional de Educação* (PNE), då senatens ekonomiska kommission godkände det föreliggande förslaget. Det är fortfarande många instanser som skall bli hörda innan förslaget kan antas men det finns flera skäl att redan nu följa frågan.

Den främsta anledningen till detta är att utbildning alltmer framstår som en av de centrala frågorna i regeringens politik. Som tidigare rapporterats är närmare 2/3 av den brasilianska befolkningen 'funktionella analfabeter', dvs. de kan läsa men förstår inte vad de läser, något som i sin tur har stora återverkningar på den växande ekonomin. Ett av de främsta problemen för Brasilien idag är just underskottet av kompetent personal.

I det nya lagförslaget föreslås därför att investeringarna i det offentliga skolsystemet över de närmaste tio åren successivt ökas från 7% av BNP till 10% vid slutet av decenniet. En ansenlig del av dessa medel skall tas av de förväntade oljeinkomsterna från *Présal*. Detta innebär i praktiken att utbildningsfrågan därmed också blir del av den större diskussionen kring fördelningen kring *royalties* som sedan länge pågår mellan den federala regeringen, de oljeproducerande delstaterna, samt övriga delar av unionen.

Mer konkret så etablerar PNE 20 uttalade målsättningar för de närmaste tio åren. Ett av de mer centrala målen är ambitionen att utrota analfabetismen och reducera antalet 'funktionella analfabeter' till 50%. Ytterligare ett uttalat mål är att, innan år 2016, kunna erbjuda allmän förskola (4-5 år) till samtliga barn. På samma sätt hoppas man, inom samma tidsperiod, kunna erbjuda allmän nioårig skolgång för alla mellan 6 och 14 år, samt öka andelen gymnasieelever till 85%.¹³

Ett snabbt ökande intresse för MOOCs

Ytterligare ett område som fått alltmer uppmärksamhet i Brasilien är den ökande användningen av internetbaserad distansutbildning. Ett flertal av världens ledande universitet, såsom Harvard och MIT, har sedan flera år tillbaka utvecklat s.k. *Massive Open Online Courses* (MOOC), där stora delar av kursmaterialet och föreläsningar görs tillgängligt för allmänheten.

Flera av de etablerade brasilianska universiteten, exempelvis *Universidade de Campinas* (Unicamp) och *Fundação Getúlio Vargas* (FGV), börjar nu ta efter och lägger sedan ett antal månader tillbaka ut delar av sitt kursmaterial i mer organiserad form. Denna typ av undervisning bör ha stor potential i Brasilien. Bortsett från de logistiska vinsterna är landet sedan ett antal år tillbaka en av de snabbast växande marknaderna vad gäller personatorer och internetanvändning.

Gensvaret har så här långt varit långt över det förväntade. *Universidade Estadual de São Paulo* (UNESP) har sedan man öppnade sin site, *Unesp Aberta*, innehållande 72 olika kurser, i juni 2012, haft mer än 32000 användare. På *Universidade de São Paulo* (USP) har man, sex månader efter att man öppnade sin öppna kurssite, e-Aulas, över 9000 besökare

¹³ Ulhôa, R. (2013) CAE aprova Plano Nacional de Educação. *Valor Econômico* 29 May. <http://www.valor.com.br/politica/3142578/cae-aprova-plano-nacional-de-educacao>, (accessed 30 May, 2013).

per dag.¹⁴ I kölvattnet av detta växer det nu fram en ny grupp av privata initiativ, som exempelvis Verduca (<http://www.veduca.com.br>), som inte bara översätter internationellt material till portugisiska, utan också samlar länkar till ett stort antal av världens olika universitet.¹⁵

De största utmaningarna i sammanhanget är att skapa ytterligare interaktivitet i undervisningen, för att öka den pedagogiska kvaliteten. Här, menar många som arbetar inom fältet, görs redan stora framsteg. En annan utmaning gäller frågan kring examinering samt hur man garanterar transparens och säkerhet för denna typ av undervisning. Här har man ännu ingen tydlig lösning, även om man arbetar aktivt med frågan.

Det är helt klart att frågan om internetbaserad undervisning i någon form är på agendan i Brasilien. Bortsett från de redovisade exemplen, och många ytterligare liknande privata initiativ, har frågan fått allt större plats inom såväl utbildningsministeriet som hos den största forskningsfinansiären, CAPES.

¹⁴ Cortez, C. (2013) *Universidades lançam cursos gratuitos on-line*. *Valor Econômico* 29 May. <http://www.valor.com.br/carreira/3142142/universidades-lancam-cursos-gratuitos-line>, (accessed 30 May, 2013).

¹⁵ (2013) *Plataforma reúne módulos de escolas de fora e locais*. *Valor Econômico* 29 May. <http://www.valor.com.br/carreira/3142144/plataforma-reune-modulos-de-escolas-de-fora-e-locais>, (accessed 9 June, 2013).

EU

Workshop om social innovation

Den 17 maj hölls en workshop om social innovation i Bryssel, organiserad av INNOSERV – en europeisk plattform för social innovation.¹⁶ Ett mål för INNOSERV är att ta fram en forskningsagenda för att utvärdera innovation inom området sociala tjänster, som kan vara styrande för framtida forskning. Vid workshopen presenterades 20 fallstudier från olika sociala innovationer inom utbildnings-, hälso- och välfärdsområdena från olika europeiska länder.

Ett antal slutsatser om gemensamma drag i de respektive fallen kunde dras vid workshopen, däribland:

- Det tycks som om de underliggande värderingarna i produktionen av tjänster utvecklas från ett fokus på framför allt säkerhetsaspekter till att starkare betona större frihet i utformningen.
- Professionell styrning kompletteras i växande grad av större inflytande för användarna.
- Den offentliga sektorns roll tycks förändras från en traditionell modell med färdigdefinierade ”fullservice-tjänster” till en situation där användarna erbjuds en portfölj av tjänster att välja ur.
- Miljöerna där tjänsterna erbjuds utvecklas från särskilda specialiserade anläggningar till att utföras i människors hem eller i existerande mer generella center.
- Modellen med central offentlig finansiering förändras mot en modell där den offentliga finansieringen av tjänster kompletteras med andra finansieringskällor; från organisationer, företag och egen finansiering från brukarna.

Mer om fallstudierna finns på:

http://www.inno-serv.eu/sites/default/files/InnoServ_Newsletter2__final_April%2016_0.pdf

¹⁶ <http://www.inno-serv.eu/>

Frankrike

Ny forsknings- och utbildningsproposition

Den 28 maj antogs regeringens proposition för forskning och högre utbildning av Frankrikes nationalförsamling.¹⁷ Propositionen innehåller tjugo punkter, med fyra övergripande syften:

- att förbättra tillgängligheten till universitetsstudier
- att stärka fransk forskning
- att förenkla systemet för högre utbildning och forskning
- att öka systemets öppenhet mot Europa och resten av världen.

För att minska komplexiteten och bristen på överskådlighet i det franska systemet för högre utbildning och forskning föreslår regeringen bland annat att lärosäten och forskningsinstitutioner över tid ska samlas i ett trettiotal regionalt indelade grupperingar eller kluster.

Myndigheten för utvärdering av högre utbildning och forskning, AERES, har fått hård kritik inom det franska systemet för att genomföra stora och betungande utvärderingar till begränsad nytta. I propositionen föreslås att AERES ska ersättas, och att lärosätena själva i högre utsträckning ska ansvara för utvärderingar.

Propositionen innehåller också en strategisk agenda för forskningen som ska ge fransk forskning en tydligare strategisk inriktning på forskningsområden som harmonierar med Horizon 2020.

En fråga som har orsakat kraftig debatt sedan propositionen presenterades rör undervisningsspråket på franska universitet. Sedan 1994 finns en lag som gör det obligatoriskt att högre utbildning ska ske på franska, utom i undervisning i främmande språk eller i de fall undervisningen bedrivs av en gästlärare från utlandet. I den nu antagna lagen läggs ytterligare två undantag till: kurser som ges i samarbete med utländska universitet samt kurser som ingår i ett EU-program. Motiven för de utökade undantagen är att lättare attrahera utländska studenter samt bättre förbereda franska studenter för en globaliserad värld.

Ledande franska forskare, framför allt inom samhällsvetenskaperna, har beskrivit förslaget som ett hot mot det franska språket. Den 21 mars antog franska akademien ett uttalande med innebörden att förslaget främjar marginalisering av språket.¹⁸

¹⁷ <http://www.gouvernement.fr/gouvernement/investir-pour-la-recherche-du-futur-et-mieux-qualifier-notre-jeunesse>

¹⁸ <http://www.academie-francaise.fr/actualites/declaration-de-lacademie-francaise-du-21-mars-2013>